

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂွံဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်န့ၣ်သဝီပုၤ

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လါယနူၤအါရံၤ ၂၇သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်/ KHRG လံာ်ကတြုၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 22-411-I1

ဒုပျံၣ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ- သဝီဖိပိာ်ခွါတဂၤ ဘၣ်ဒိဒီးဟီၣ်လာ်မ့ၣ် ပိာ်ဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၂န့ၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲထီၣ်ဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျံၣ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ် ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၂န့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၂, ၂၀၂၂န့ၣ် န့ၣ် သဝီဖိတဂၤလၢ အ---သဝီ, မိခံကရူၢ်, ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျံၣ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ် ထွဲဘၣ်ဝဲမ့ၣ်ပိာ်ထုးပျံၣ်တဖျါလၢ တၢ်တယးဝဲလၢ အမ့ၢ် ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကိာ်ကရၢၤ (SAC) အသုးလၢအအိၣ်ဆီလီၤသးဖဲ အိမ့ၤမၤကလၢသုးကလၢတဖုန့ၣ် ဒီးလီၤယာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်သးဖဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤ လဲၤကုၢ်သ့ၣ်လးလၢအဘူးဒီး အိမ့ၤမၤကလၢသုးကလၢအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ဒိဝဲဖဲ အခိၣ်စ့ၣ်တကပၤ, အနၢ်ကုစ့ၣ်တကပၤ ဒီး အချၢယံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါလၢ တၢ်ဆါဟံၣ်အယိဒီး ဘျါက့ၤဝဲဂ့ၢ်လၢလံာ်န့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	ဟီၣ်လာ်မ့ၣ်ပိာ်တၢ်ပိာ်ဖဲ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ	လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၂, ၂၀၂၂န့ၣ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၂န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲဒုပျံၣ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ် လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ် ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအိၣ်လၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ကွဲးဂ့ၢ်ပုၤအါထီၣ်အိၣ် ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၢ, ကီၢ်ရၢၣ်)	အ---သဝီ, မိခံကရူၢ်, ကီၢ်တရံးကီၢ်ဆၢ, ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ်
--	---

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	ဘ---
သးနံၣ်	၄၆နံၣ်
မုၢ်/ ခွါ	ခွါ
ကလၢ	ကညီၣ်ဒီးပယီၤ
ဟံၣ်ဖိယီဖိ အိၣ် / တအိၣ်	တအိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	တၢ်မၤဒီးလဲ
တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ	ဘူးဒး
တၢ်ဟံၣ်မုၢ်ဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	အ---သဝီ

ပုၤလၢအမၤအပယွဲတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၢ်လၢ	သုးကျိၤ/ သုးရၢၣ် / သုးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၢ်ကျဲ ၵ်းသုးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၢ်လၢ
တသ့ၣ်ညါ	တသ့ၣ်ညါ	SAC သုးလၢတသ့ၣ်ညါ သုးရၢၣ်သုးထံး	အီၤမ့ၤကလၢသုးကလၢၤ	တသ့ၣ်ညါ

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၤပုၤပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 KHRG ဝဲၤဒၢပုၤမၤတၢ်ဖိ မၤလီၤတဲစိတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဂၤဖဲ လါအီးကထိဘၢၣ် ၂၆သီ, ၂၀၂၂နံၣ် ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဖဲ လါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၃သီ, ၂၀၂၂နံၣ်န့ၢ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
 လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဂၤလၢ အဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃး မ့ၢ်ပိာ်ထုးပျံၤတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ ဒီဖျိပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤန့ၢ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်.
<p>ဖဲလါအိၣ်ကထိၣ်ဘၢၣ် ၂၀၁၁, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ်, လၢတၢ်သတူၢ်ကလၢအပူၤ သဝီဖိတဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် ဘ---, အိၣ်လၢအ---သဝီ, မိခံကရူၢ်, ကိးတရံးကိၢ်ဆၢၣ်, ဒုပုၣ်ယၢ်ကိၢ်ရၣ်န့ၣ်န့ၣ် ယီၣ်ဘၢၣ်ဝဲမ့ၢ်ပိၢ်ထုးပျံၤတဖျါၣ် လၢသဝီဖိတယးဝဲလၢ ထံကိၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကိၢ်ကးကရၢ (SAC) သုးလၢ အအိၣ်ဖဲ အိၣ်မ့ၢ်ကလၢသုးကလၢၤ လၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသုးထံးတဖု ဆီလီၤဃာ်ဝဲ (မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဘူးဖဲန့ၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်သးဖဲ ပုၤတူၢ်ဘၢၣ်တၢ်တဂၤအံၤ လဲၤက့ၢ်သ့ၣ်လးဖဲ သုးကလၢၤအဃၢၤအခါ (ဖဲအဝဲလဲၤထၢဖျါန့ၣ်န့ၣ် လၢပုၤပူၤဝံၤ ဟဲက့ၢ်စိၣ်ဝဲဆူတၢ်က့ၢ်သ့ၣ်လး အလီၢ်လၢအဘူးဒီး သုးကလၢၤ) န့ၣ်လီၤ. ဘ---တဲဝဲလၢ "ယမၤတၢ်ဒိ ပုၤက့ၢ်သ့ၣ်လးဖိတဂၤလီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဖဲ ယလဲၤထၢဖျါသ့ၣ်ဝံၤဒီး ယဟဲက့ၢ်လၢက့ၢ်ဘူးဒီး SAC သုးကလၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထံးန့ၣ်, ယဆိမိၣ်လၢ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တခီ. ယတသ့ၣ်ညါလၢ ယဘၢၣ်ဒီးမ့ၢ်ပိၢ်ထုးပျံၤဒီးဘၢၣ်. ယဘၢၣ်ဒိဝံၤန့ၣ် ယက့ၢ်ယၢ်ဆူသဝီပူၤဒီးလီၤ. ယဘၢၣ်ဒိဖဲ ယခိၣ်ဒုၣ်သ့ၣ်အစ့ၣ်တကပၤ, ယန့ၢ်ကုအစ့ၣ်တကပၤ ဒီးယချၢယံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယချၢယံၣ်န့ၣ် ဘၢၣ်ဒိလီၢ်အိၣ်တဘျုးခါညါလီၤ."ဖဲ ဘ--- ယီၣ်ဘၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်ထုးပျံၤအကတီၢ် ပုၤလဲၤဃုာ်ဒီး အိၣ်တအိၣ်နီတဂၤဘၢၣ်.</p>
<p>ဖဲအဝဲဘၢၣ်ဒိဒီး က့ၢ်ဆူသဝီပူၤန့ၣ်, ပုၤဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ဃၢၤတဖၣ် လဲၤစိၣ်ဆုၢ်အိၣ်ဒီးသိလ့ၣ် ဆူဂီၤလ့ၤတၢ်ဆါဟံၣ်လၢ အအိၣ်ဖဲဂီၤလ့ၤဝ့ၢ်, ကိးတရံးကိၢ်ဆၢၣ်, ဒုပုၣ်ယၢ်ကိၢ်ရၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါၣ်အံၤ ဘၢၣ်တၢ်ပၤဆုၢ်အိၣ်လၢ ကညီၣ်ဘူးဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် (DKBA) (ဒီးအိၣ်စိၣ်စ့ၣ်ဒီး အိၣ်မ့ၢ်ကလၢသဝီ လၢသိလ့ၣ်ယီၢ်ကျဲ ၁၅မံးနံးဃာ်ဃာ်) န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၢၣ်တၢ်အံၤ ဘၢၣ်ကူစါယါဘျါအသးဖဲတၢ်ဆါဟံၣ် လွံၣ်သီန့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၢၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲၤ လၢတၢ်ကူစါယါဘျါသးအဂီၢ်ဘၢၣ်. အဝဲဘၢၣ်ဟ့ၣ်ဒုၣ်ထဲအနီၢ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘ---တဲဝဲလၢ "ဖဲတၢ်ကူစါယါဘျါအကတီၢ်န့ၣ်, ယတံၤသကိးတဖၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤယၢ် စ့တနီၤလၢယကပူၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးကိၣ်ဖိနီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ."</p>
<p>လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤ (ဘူးဒီးအ---သဝီ) န့ၣ် ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပိၢ်တအိၣ်ဘၢၣ် ဒီး တၢ်တဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၢၣ်ဃး ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပိၢ်တၢ်လီၤဘၢၣ်ယိၣ်အဂ့ၢ် ဖဲသဝီပူၤနီတဘျီဘၢၣ်. လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ် ထွံၣ်ယီၢ်ဘၢၣ် ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပိၢ် အိၣ်တဘျီ, ဘၢၣ်ဆၢၣ်အခဲအံၤ မ့ၢ်အဆိကတၢ်တဘျီ လၢပုၤကညီၣ်ယီၢ်ဘၢၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိၢ်ထုးပျံၤတဖျါၣ်အံၤန့ၣ် တၢ်တယးဝဲလၢ အမ့ၢ် SAC သုးလၢအအိၣ်ဖဲ အိၣ်မ့ၢ်ကလၢသုးကလၢၤတဖု ဆီလီၤဃာ်အိၣ် မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဘူးဒီးသုးကလၢၤဖဲန့ၣ်အဃိ ဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤတလဲၤဖဲလီၢ်ကဝီၤန့ၣ်နီတဘျီဘၢၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၢၣ်တၢ်တဂၤအံၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိတအိၣ်ဘၢၣ်, အဃိပုၤအိၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ် ဒီးသဝီဖိအဂၤတဖၣ် ကွၢ်ထွဲအိၣ်ဒီးမၤစၢၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိ လၢကမၤစၢၤအိၣ်လၢ ကျိၣ်စ့တကပၤတအိၣ်နီတဖုဘၢၣ် (ဖဲလါဒိၣ်စ့ဘၢၣ် ၂၀၂၂န့ၣ်အခါ) န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၢၣ်တၢ်စံၣ်လီၤ ဘၢၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီး အတၢ်ဘၢၣ်ဒိဘၢၣ်ထံးတဖၣ် ဘျါက့ၢ်ဝဲလံန့ၣ်လီၤ.</p>

(၄) တပတီၢ်- တၢ်ဃုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဒါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်ကစီၣ်အံၤဒီး ရၤလီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲ လါအီးကထိဘၣ် ၂၀သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်, ဒီးဟ်ဖျါဝဲ ဘ---အတၢ်ပူၤလီၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိဖျါ မ့ၣ်ပီၤ ထးပျံၤပိၤဖးထီၣ်ဖဲ အ---သဝီ, မိခံကရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျံၤယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ် တနံၤယီၤဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအဖီခိၣ် ခံဘၣ်န့ၣ်ဟ်ဖျါဝဲ အနၢ်ကုလၢအစ့ၣ်ဒီး အခိၣ်စ့ၣ်တကပၤဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖီလၢခံဘၣ် ဟ်ဖျါဝဲ အချါ ဃံဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ)

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျါကိာ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ န့ၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျါန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘီးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတဖၣ်အံၤ ဒ်သီးကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ် ဘၣ်ခိၣ် ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထီၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထီၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.